

З П О С Т А Н О В
М І Р Н О Ї П А Р А Д И
Ч Л Е Н І В О.У.Н. З А К О Р Д О Н О М

1945

ВСТУПНЕ ВИСНЕННЯ.

Від деякого часу офіційні і півофіційні органи т.зв.Закордонних Частих ОУН /ЗЧ ОУН/, чи пак ОУН-р - "Сурма", "Визвольна політика", "Український Самостійник" - помішують ряд засадничих і полемічних статей, кри-святих чи то інтерпретаціям сучасних ідейно-програмових позицій українського визвольно-революційного націоналістичного руху чи то викриванням різного роду "ідеологічних опортунізацій" або "ідейно-політичних ухилів" в націоналістичному таборі. Тлом і формальною основою того роду вияснювальної публіцистичної акції є - як це не раз підкреслюється - в-явлені на еміґрації розходження між частинов українського визвольно-ре-волюційного руху, в тому здебільша членами ОУН, висланими закордон її це-нтральними Проводом - це з одного боку - і офіційними чинниками створе-них на еміґрації т.зв.ЗЧ ОУН, під керівництвом Степана Бандери - з дру-гого. Відповідно до такого наświetлення в очах громадянства і широкого членства ОУН, так сам конфлікт, як і вся з цього приводу розгорнена поле-міка, можуть видаватися дрібною, незначною, вузькою внутрішньо-организаці-йноу справою, що не вимагає особливої уваги до того викликаного - як це пробуєть наświetлити чинники ЗЧ ОУН - дрібними персональними амбіціями.

Коли ж зважити, що з боку Проводу ЗЧ ОУН в цій вияснювальній акції приймаєть участь найвідповідальніші чинники, із С.Бандерою включно - ав-тором цнких статей /дивись "Український Самостійник" за березень-тра-вень 1950 р./ п.н. "Українська національна революція, а не тільки проти-режисний резистанс", - коли брати до уваги підхід та саме трактування чинникам ЗЧ ОУН обов'язуючого ідейно-програмового змісту українського визвольно-революційного націоналістичного руху і далі те, який зміст ці чинники систематично і послідовно просують, вкінці, в якому характері - на тлі згаданих з'ясувань - для свого і чужого громадянина мусить оста-точно висуватися український визвольно-революційний націоналістичний рух - тоді лише можна бачити всю далекоюсяжну важливість цієї акції ЗЧ ОУН.

Хоч вся полеміка формально скерована проти "тих, хто з різних причин відійшли від українського націоналізму", чи проти еміґраційних "конъюн-туристів" - то по суті вона своїм вістрям звернена проти прийятих, обов'-язуєть, визнаваних і здійснюваних програмово-політичних та концепційних позицій ОУН зокрема, а цілого визвольного фронту в Україні взагалі. З ці-лоу ясність це видно передусім у згаданій статті С.Бандери.

В ній він підриває в самих основах важливість, обов'язуєть сучас-них концепційних та програмових позицій ОУН і цілого визвольного руху в Україні, прояснюєть і зводячи їх до тактичного прийому. Таким чином він, хоче простелити шлях до накинення інших, рухом відкинутих, відхитих кон-цепцій та ідейно-програмових позицій. Відповідно до такого засадничого підходу найніродайнішої особи в ЗЧ ОУН, і значить за її ділковитов снів-відповідальність, на сторінках органів ЗЧ ОУН різні автори /М.М., Н.Мех-ко, М.О., З.Карбович/ протиставляють концепційним і програмовим заложе-ням, обов'язуєть і визнаваням ОУН на Рідних Землях, старі життєві і дос-відом боротьби опрокинені, елементи та засади.

На ідеологічно-світоглядовому відтинку по-старому, згідно з висло-вленими свого часу Д.Донцовим вимогами, приймаєть ідеї гуманності і ко-жду пов'язаність з ними, мовляв: "гуманізм увесь час стягає людину в ба-гно скотства" /дивись М.М. "Еволюція чи революція", "Визвольна політика" ч.4-5 за 1947 р./ та всупереч виразному становищі обов'язуючої програми, схваленої III НВЗ ОУН, не зв'язуватися із жадною філософічною системою і залишити за членами ОУН право визнавати чи то філософічний матеріалі-зм чи ідеалізм, знову висуваєть вимогу "моноклітного, моністичного світо-глядного завершення" /З.Карбович: "Крапки над і", свого часу в "Україн-ський Трибуні" з 14 серпня 1947 р./, відзначувчи при тому, що члена ОУН має обов'язувати християнський світогляд, "боротьба за християнський зміст національної ідеї", "боротьба проти атеїзму, матеріалізму, марксиз-му" і що будь-яку толеранцію щодо цього треба вважати "виявом ідеологі-чної ослапости та опортунізацій" /дивись статті М.М.у "Визвольній полі-тиці" і в "Сурмі"/.

В питаннях програми майбутнього державного устрою і його принципів - по-старому викидається демократія і демократичний парламентаризм, окреслюючи їх "анархodemократією" чи "парламентарною арифметикою ліберальних снобів" /З.Карбович в статтях "Із проблем визвольної революції" та "Вся влада народам" у "Визвольній політиці" за 1947 р./ і по-давньому видвигається, що в основах розв'язування майбутнього державного ладу не слід лежати "індивідуалістичний лібералізм і ліберальна демократія" /З.Карбович: "Вся влада народам", "Визвольна політика" за 1947 р./. Точно означені становищам, визнаваним СУН на Рідних Землях протиставляється або неозначене ближче "народовласти" або прямо уточнюється це питання в той спосіб, що "демократії... протиставляється правління соціально-продукуючих станів" /М.М.у цитованій статті "Еволюція чи революція"/.

Отже викладається своєрідну аристократично-солідаристичну концепцію державно-політичного устрою. А вварі з тим кожде відстоювання демократії - окреслюється "залицаннями до світової демократії" /З-к в брошури "Проти склерози й анемії"/, чи "підміну націоналістичних засад і примет іншими, модними" /С.Бандера/, доводячи цілковите нерозуміння того, що таке власне розв'язування питання державного устрою України, яке намічене і з'ясоване в становищах СУН в Україні, видливає передусім в прагнень і потреб народних мас України, яким не поутру будь-яке продовжування авторитарно-політичного ладу.

В питанні соціального ладу - як і в інших питаннях - з боку ЗЧ СУН не має нав'язувань до уточнених в Україні ідей, принципів та концепцій і їх не лише промовчується та не пронагується, але в підході до розв'язування цієї проблеми виходиться з інших заложень, тих, хто поважується захищати визнавані СУН в Україні становища, плянується "неокомуністами!", "неомарксистами!", чи прямо піднавшин під сугестії! Вольтєвизму "дверсантми та провокаторами" /!!!/.

Але не тільки в питаннях ідейно-програмових позицій ідеологи та публіцисти ЗЧ СУН в наскрізь фальшивому світлі передають обов'язувчі становища українського визвольного-революційного націоналістичного руху. Послідовно із своїм ідейним становищем - публіцисти та ідеологи ЗЧ СУН в наскрізь фальшивому і обов'язувчим позиціях протилежному напрямі з'ясовують вихідні заложеньня і суть концепції самої визвольного-революційної боротьби. Згідно із ставленням головного ідеолога ЗЧ СУН, З.Карбовича /дивись всі його вище цитовані статті/, "двигунами революції... є моністичні світогляди", а силов, яка зможе "перемогти большевизм", "лише така соціально-політична група в лоні даних народів /отже не народу!- примітка/, яка матиме всі атрибути фанатичного, безкомпромисового, безсражного, догматичного в своїх правдах політичного ордену". Такі заложеньня є не тільки дрібними продовжуванням проповідуваних колись донцовим концепцій "елітаризму", "касторатії", але дуже ясно з'ясовують ставлення Проводу ЗЧ СУН до обов'язувчої структури сучасного українського національно-визвольного табору.

Виходячи із становища, що /як це повчас якийсь Н.О. в "Сурмі" ч.20, на червень 1950 р. в статті "Ідейно-політичний зміст національно-визвольної боротьби УПА і політична диверсія зорога" / "система революційно-політичної організації визвольної боротьби українського народу... очолюється і здійснюється СУН" /сік! - підкреслення наше/ - ЗЧ СУН, зовсім природньо, реально-політично не визнають створеної і обов'язувчої побудови українського національно-визвольного табору. Тому вони й не визнають в УГВР загально-національного, понадпартійного керівного чинника визвольного-революційної боротьби українського народу, а розглядають УГВР лише як інструмент для своїх монополістичних придувань та в тому напрямі намагаються "реорганізувати" УГВР. Тому також відбрають, або хотіли б відобрати, УГВР компетенції керівництва над УПА. В УПА вбачають, або хотіли б мати, власний партійний інструмент підпорядкований керівництву ЗЧ СУН, і не визнають її як загально-національну, понадпартійну збройну силу народу, отже той характер, який недвозначно окреслений заявою Головного Командування УПА та становищами УГВР на Рідних Землях. Зокрема практична політика Проводу ЗЧ СУН - як це показують останні самовільні та диверсійні акції Проводу ЗЧ

СВН на відтинку УПА /наше на увазі привласнювання собі права іменован-
ня командирів УПА та демобілізування частини УПА закордоном/ доставлять
безсумнівних доказів, що в чинників ЗЧ СВН не має жадного зрозуміння для
обов'язучої і діючої в Україні концепції та структури українського на-
ціонально-визвольного фронту.

З'ясовані інтерпретації позицій українського визвольно-революційного
руху, доконувані чинниками ЗЧ СВН, далі істотні їх ідейно-програмові по-
зиції і характер, та врешті, послідовна з тим політична практика не могли
не мати своїх шкідливих наслідків закордоном. Як широкий загал українсь-
кої еміграції так і чужі чинники, що студіюють українську справу навчи
перед очима провіднені ЗЧ СВН, по суті викривлені та невірні, інтерпрета-
ції українського визвольно-революційного націоналістичного руху, навіть
на очак репрезентованій ЗЧ СВН їх властивий ідейно-програмовий та кон-
цепційний зміст і характер, зокрема їх практичну політичну дію, а до того
неосвідомлені як слід з цими процесами, що пройшли в українському націо-
нально-визвольному русі в 1941 - 1943 рр., та несвідомі, що з огляду полі-
тичного змісту і характеру ЗЧ СВН, це вже організація інша від діючої в
Україні СВН, не лише мусіли набувати зовсім фальшивого погляду на суть і
зміст українського визвольно-революційного націоналістичного руху, але й
могли посуватися до підозрів, що мають перед собою відозвіну фалшивсь-
ко-реакційного, тоталітарного, монополістичного руху. Адже відроджена і
знову культивована Проводом ЗЧ СВН ідеологічна ексклюзивність, догматич-
ність і нетолерантність, вороже наставлення цього ж проводу до демократії
і до демократичних засад організації державного та суспільного життя, ак-
тивпрогресивність і схильність в бік соціальної реакції, прагнення монопо-
лізувати українську визвольну справу у своїх руках, тенденції до віднов-
лення орденового характеру самої організації - все це тільки й достарча-
ло аргументів для того роду примушень. Таким чином Провід ЗЧ СВН не тіль-
ки відповідальний за виставляння у невірному виді українського визво-
льно-революційного націоналістичного руху, його змісту та характеру, але й
за ту величезну шкоду українській справі в цілому, яку він їй наносить,
достарчаючи своїми позиціями і практикою тільки аргументи для ворожих
чинників у змальовуванні українського народу і його визвольних змагань
пришкідливим, невірним до державности - це в кращому випадку, - а в гіршо-
му - наслідувачем тоталітарних, людством зненавиджених, концепцій і прак-
тик.

Свідомі тих всіх наслідків не визнавання Закордонними Частинами СВН
обов'язувчих позицій українського визвольно-революційного націоналісти-
чного руху та їх фальшивого репрезентування члени СВН, в тому учасники
III КВЗ СВН, що з новим зрілим змістом українського визвольного процесу
на доручення Проводу СВН вийшли з України, і всі ті, хто цей процес прийняв
й визнає, не тільки змушені відмовлятися від ЗЧ СВН помилочими постано-
вами прийнятими на своїх ширших нарадах. Останчи вірними обов'язувчим по-
зиціям СВН в Україні, вважають, як члени СВН, своїм обов'язком пляхом публі-
кації прийятих постанов вказати, які є властиві становища СВН і цілого
визвольного фронту в Україні, та що не належить утотожнювати Закордонні
Частини СВН, їх позиції, їх характеру та практики з Організацією Українсь-
ких Націоналістів /СВН/ в Україні й змішувати їх з ідейно-програмовим
змістом і практичною політикою Організації Українських Націоналістів та
цілим українським національно-визвольним рухом в Україні.

Листопад 1950 р.

З ПОСТАНОВ ПЕРШОЇ НАРАДИ ЧЛЕНІВ СУН ЗАКОРДОНЦІА

Висновки і Ствердження

I. ЗАГАЛЬНІ СТВЕРДЖЕННЯ

1. СУН стоїть на ідейно-політичних і програмових позиціях, які в наслідок процесів, що відбулися останніми роками визвольної боротьби, з'ясовані і оформлені в обов'язувачих рішеннях I, II та III Конференцій, а зокрема III НВЗ СУН в серпні 1943 р., Деклярації Проводу СУН в 1945 р. і в наступних офіційних публікаціях Проводу СУН: "Ідея і Чин", "Осередок Інформації і Пропаганди".
2. Організаційна побудова загально-українського самостійницького національно-визвольного фронту боротьби за УССД в роки останньої світової війни знайшли свій вияв у організованні збройного рамени українського народу, Української Повстанчої Армії на всенаціональній понадпартійній базі та в створенні загально-національного політичного керівництва революційно-визвольного боротьбов, Української Головної Визвольної Ради.
3. Платформа УГВР є платформою цілого українського національно-визвольного руху і згідно з нею та Універсалом УГВР з 1944 р. Українська Головна Визвольна Рада, це керівний орган визвольної боротьби українського народу аж до здобуття державности, скликання першого українського всенародного представництва і створення органів незалежної влади в Україні.
4. УПА, це всеукраїнська збройна повстанська сила українського народу, створена на понадпартійній базі.
5. СУН, це політична революційна організація, найповажніша організуюча і мобілізуюча сила на українських землях, яка під сучасну пору повного національного і соціального поневолення України вважає своїм першим завданням звільнити українські землі й український народ від чужого поневолення, вибороти українському народові державну суверенність на його етнографічних землях і яка знаходиться у безпосередній боротьбі за УССД. Основною напрямом і ціллю боротьби за державність СУН вважає всебічний і свободний розвиток українського народу.
6. Орієнтація і оперти на власні сили народу та революційний шлях у боротьбі за УССД основа визвольної концепції.
7. Боротьба українського народу провадиться в імені виправданих українських традицій на принципах національної солідарности, терпимости, гуманности та громадської моралі, за відродження, збереження та закріплення української духовности, за політичні, культурні та соціальні права одиниці і народу у власній національній державі.
8. Видвигнувши прапорне універсальне гасло "Свобода народам, свобода людям", СУН впровадила український національно-визвольний рух в позицію реалізатора загальної правди не тільки для себе, але й для всіх людей та народів.

II. ІДЕОЛОГІЧНО-СВІТОГЛЯДОВІ

1. СУН пов'язує себе у своїх ідеологічних заложеннях з тим розумінням націоналізму, який визнає права кожного народу на цілковиту державну суверенність, що впливає з природного прагнення кожного народу жити вільним життям у своїй власній самостійній державі.
2. Зокрема СУН не пов'язує свого розуміння націоналізму із жаднов доктринизму підтягнених, по суті звульгаризованих, рухів, в основі яких були закладені чи то ідея расизму, примітивного національного месіанізму, імперіалізму чи елітаризму. Вона в теорії та практиці поставила себе в становище противника тих доктрин /Декл. Проводу СУН з 1945 р. І. т. 3./ стоїть на іде-

Інших позиціях свободи людини і народу та правне створити систему, в якій людина не буде безвольним знаряддям якоїсь доктрини чи суспільно-організаційної форми, тільки повновартим свободною істотою, що визнає для себе обов'язувачі норми суспільного і національно-державного життя, і в якій народ не буде роботи державного апарату, тільки пильпаки, буде мати в цьому апараті організаційну форму для свого всебічного розвитку.

3. Визнаючи такі ідейні закладки, виступавши принципово проти імперіалізмів та захищавши потребу справедливої розв'язки національного і соціального питання в світі, ООН поставила себе в теорії і практиці проти більшовицьких, націонал-соціалістичних, фашистських чи інших спростачених "націоналістичних" доктрин з їх ідеями кастократії, елітаризму та національної нетерпимості і в боротьбі з ними справдала себе.

4. Притому ООН твердо стоїть на становищі, що головним рушієм історії, зокрема останніх сторіч, є ідея нації, яка є "вихідною всіх чинностей і кінцевою всіх знагань" /Декл. Проводу ООН з 1945 р. І. т. 2./ Захищавши український народ перед фізичним та духовним знищенням, ООН бореться за збереження всіх позитивних духовних і матеріальних надбань, творених зусиллями ділового народу впродовж сторіч, а якими є українська наука, культура, держава.

5. Стверджуючи, що марксизм, а в дальшому його оформленні марксизм-ленінізм і російський панславизм стали інструментами московського імперіалістичного поневолення, ООН розцінює як позитивне явище співпрацю визволців різних світоглядів якщо вони визнають в боротьбі за українську державу та в державному будівництві пріоритет національного принципу в політичному і соціальному ладі і стоять беззастережно на становищі української державної самостійності.

6. Веручи до уваги те, що викінчені світоглядові конструкції є твором на-верствувань культури поколінь і що вони оформлюються в повільному історичному процесі довкола переданих традицій вартостей, треба сподіватися, що питомий український світогляд витвориться органічно в умовах, коли українська духовність і культура поглинуть свободно виявлятися й оформитися.

7. З тієї причини також ООН не перерізує на сучасному етапі визвольної боротьби питання уточнювати свої світоглядові основи, не зв'язує свої дії з окремими доктринами та догмами і не узалежнює від того дії й ударності національно-визвольного руху. Незмінний, однак, є постулат боротьби за державу аж до її успішного завершення.

8. Змагаючи до побільшення і поглиблення національної свідомості та активності українського загалу, ООН ставить собі за завдання, крім безпосередньої участі в боротьбі, виховати свідомо й чинного громадянина, який з власної ініціативи і з власного розуміння біжучих потреб брав би живу участь в громадському і політичному житті та вирішував би всі справи згідно із своїм сумлінням: в інтересі національної спільноти.

ІІІ. ІДЕЙНО-ПОЛІТИЧНІ

1. Згідно з ідейними виможеннями ООН, ідея самостійної України - це добро українських народних мас і кожда українська людина та всі мари українського народу є двигунами великого знагу за її реалізацію. Тому підметом українських визвольних знагань є цілий український народ, що захищає в боротьбі своє право до самостійного життя самобутніми /зорганізованими і стійкими/ чинами, а у власній державі вільними виборами буде поглядати і контролювати органи державного правління.

2. Трактувати народ, як об'єкт володіння, навіть, коли б це володіння не було насильно накинене, означало б нехтувати внутрішні вартості народу і свідомо втручатися політичне і господарське життя на найнижчому політичному рівні. Тому ООН ставить в повний довір'я до всіх існуючих в українському народі, творчих факторів визвольної боротьби, вважає українські народні маси повновартими складовими частинами у визвольній боротьбі і державному будівництві і тим самим стоїть на позиціях віри в український народ і в

Його державницьку зрілість.

3. ОУН, як організована політична сила, хоч дає великий вклад у визвольну боротьбу, не стає на позицію окремого упревленого чинника супроти цілого українського народу, що мав би право виступати в ролі наказодавця і єдиного репрезентанта суверенної волі українського народу. Натомість ОУН змагає і змагає за те, щоб бути основною мобілізуючою силою за волею батьківщини і, відчуваючи потреби українського народу на всіх відтинках його політичного, соціального і державного життя, щоб бути вірним цим прагненням бійцем за їх здійснення.

4. До діяння інших самостійницьких чинників ОУН ставиться позитивно, якщо вони в здоровому суперництві за ідейно-політичні та програмові цінності змагаються за свої моральні цінності і за свій вклад в національно-визвольну боротьбу. Це суперництво повинно відбуватися по лінії як найкращого служіння українській визвольній справі. Тому ОУН вважає повновартим увесь вклад українського народу за здобуття державної самостійності і соборності, за розвиток української науки й культури, за розбудову українського господарства, а також, навіть, за саме зберігання української людини. Однак, ефективну політичну цінність має, передусім, центрально керована й організована революційна боротьба, позитивне вирішення якої дає розв'язку всіх висчислених питань.

5. ОУН, ставши сьогодні основним чинником нових національно-визвольних змагань, прагне до того, щоб бути здоровим і найміцнішою силою у визвольних процесах, боротьбі і майбутньому державному будівництві. Водночас ОУН засуджує будь-які монополні чи тоталітарні тенденції супроти української нації так у самій концепції визвольної боротьби, як і в побудові держави. ОУН не прагне захопити монополного становища в Україні, навпаки, базує визвольну боротьбу на широких народних масах і вважає, що участь існуючих існуючих українських політичних середовищ побажана не тільки у самих визвольних акціях, але і в керівництві і відповідальності за них, в конструкціях, що постануть чи повставатимуть у визвольних процесах, вважаючи, що ширше для участі в керівництві кунуть в здоровому суспільстві завжди остати тільки фактична участь в боротьбі та опора в народі. Теперішня виняткова роль та позиція ОУН в Україні є обумовлена не її монополними прагненнями, тільки вплив того фактичного стану, що ОУН, як організована політична сила дає по сьогодні найбільший вклад у визвольні змагання, коли інші політичні партії зривали в обличчі ворога в організованій підпільній формі діяльності, єдино можливою в тих умовах. "З українських партій, що давніше діяли на українських землях, не залишилася на полі борюча: вони або вимерли, або припинили свою діяльність, або ввійшли в один революційний фронт, що сьогодні є консолідований і веде народ до перемоги" /Декл. Проводу ОУН - VI.5./.

6. ОУН, йдучи по лінії з'ясованих ідейно-концепційних позицій, вважає ці фактори визвольної боротьби, що постанали в 1943-44 рр., а саме УПА і УГВР, не тактичним засобом і політичним маневром для досягнення своїх вулических цілей, а новим концепцією та новою структурою національно-визвольної боротьби українського народу. В УГВР і УПА має українська нація зав'язок своїй самостійній політичній волі. УГВР - це суверенний політичний Провід воячої України, це понадпартійний всеукраїнський керівний орган національно-визвольної боротьби українського народу, що в УПА і в ОУН має свою силу, військову та організовану політичну опору.

7. Роль ОУН, яка дала ініціативу і випробувані кадри при постанові висчислених підпільно-державницьких формацій в Україні, визначається її функцією політичної підпільної організації, що мобілізує й організує українські народні маси до визвольної боротьби з окупантами України. Як це доказувать матеріали з Рідних Земель і практика боротьби в Україні, ОУН, як організатор діянь за вказівками Української Головної Визвольної Ради, яку в цілому підтримує, і своїми засадами та практичною політикою докладає всіх старань

нь, щоб сучасна конструкція українського національно-визвольного фронту і нові загально-національні фактори боротьби, себто УПА і УГВР, стали базисом всенационального визвольного змагання.

8. СУН в принципі і на практиці змагається за об'єднання українського громадського і політичного життя на здоровій платформі, обороняючи у всіх конструкціях ідейно-політичні позиції визвольного руху та дбаючи за те, щоб ідейний зміст національно-визвольної боротьби був визнаний і респектований іншими українськими політичними середовищами.

9. Створення Української Національної Ради й її Виконного Органу, що є побудовані на статуті і традиції Української Народної Республіки, як її легітимні органи, це спроба об'єднати довкола ексклюзивного центру УНР українські політичні середовища та партії, які діють на еміграції.

Національна Рада й її Виконний Орган не задекларували досі свого позитивного ставлення до політичної і збройної боротьби українського народу на Рідних Землях, керованої незалежним самостійним політичним органом, Українським Головною Визвольним Радою, і не наві'язують до неї та її ідейно-політичного і програмового змісту.

10. П р о п у с к а е т ь с я .

11. Доцінюючи вклад СУН, даний у творення широкого фронту визвольної боротьби всіх поневолених імперіялістично-Московом народів, чого першим виявом була I Конференція Поневолених Народів, що відбулася на українських землях в листопаді 1943 р. і дала ідейне підґрунтя для концепції антибольшевицького фронту всіх поневолених, та розглядаючи теоретичні можливості постанови після розвалу СРСР унії національних держав в Європі, треба вважати приступлення України як самостійної суверенної держави до загальноєвропейської унії за крок, який краще забезпечив би її інтереси, чим участь в якійсь регіональній східньо-європейській конструкції, що їх суть заключається в укріпленні імперіялістичних тенденцій деяких наших сусідів щодо українських земель та земель інших поневолених народів.

IV. СОЦІАЛЬНО-ПРОГРАМОВІ

1. В соціальному питанні вихідними є ці політично-програмові позиції, які прийняла СУН в 1942-44 рр. і, як це свідчать матеріали з Рідних Земель, вони розвиває далі свої погляди на соціальний устрій в майбутній українській державі.

2. СУН трактувала і трактує перепроведені зміни в програмових питаннях в 1942-43 рр. не за тактичні прийоми і не як наслідок опортунізму, тільки як початок істотного звороту в наших програмових елементах.

3. Доконані III НВЗ СУН програмові зміни були виявом органічних соціальних процесів, які переживає українська нація і були найкращими доказами, що український національно-визвольний рух має передовий і прогресивно-революційний характер.

4. Обов'язуючи програмові зміни та їх практична реалізація на теренах звільнених від окупанта в 1943 р. - т.зв. республіках УПА - і тепер мають супроти власного народу виразні гарантії, що виписана на наших програмах ідея УСРГ справді заключає систему політичної і соціальної свободи, свободи народу і людини, і що цей новий соціально-політичний лад буде СУН консеквентно реалізований.

5. В питанні суспільно-економічного ладу СУН є як проти большевицької системи з її державним капіталізмом, так проти господарського лібералізму,

та змагає шляхом соціальної перебудови і демократизації суспільного життя до побудови безкласового суспільства - /Деклярація Проводу ОУН 1945 р., I.6.: "Прогресивна програма, що синтезує всі здорові соціальні надбання минулого й сучасного та свідомо накреслює органічні для народу напрями в побудові нового змісту державного та нового безкласового суспільства..." VIII.4.: "В соціальній перебудові ми прямуватимемо до побудови безкласового суспільства, чим ми стали на найбільш прогресивний шлях" / - суспільства без класових притивенств, в якому зникнуть однаково як всі способи експлуатації працівників, так теж комісарсько-партійні принципи керівництва суспільно-громадським і господарсько-економічним життям. Успішність такого суспільно-економічного ладу в Україні обумовлена існуванням здорового демократичного устрою, що заключає в собі елементи однакової свободи, як і правопорядку.

V. ДЕРЖАВНО-УСТРОЄВІ

1. В покровні державного ладу ОУН є проти класової привілейованості, диктатури будь-яких державно-бюрократичних органів, або партійної монополії. Згідно з постановами III НВЗ ОУН є "за побудову УССД без помічників, капіталістів та большевицьких комісарів, нквд-істів та партійних паразитів".

2. ОУН є проти комісарсько-партійного принципу в керівництві державним чи суспільним життям, тобто проти принципу будь-якої тоталітарної та монополіної системи, якій вона протиставляє засаду "демократизації державного і суспільного життя" /Деклярація Проводу ОУН, V.8./.

3. Державний та суспільний лад і правління мають бути будовані на принципі свободної співпраці і толеранції всіх конструктивних сил, політичних середовищ чи партій.

4. Здорового і відповідаючого соціологічним процесам політичного зрівнювання українського народу не треба уважати за явище негативне. Натомість відомою сторінкою сучасного політичного життя українського громадянства на еміграції є творення й існування таких політичних груп і партій, що не мають виразних ідейно-програмових різниць між собою, а поставть наскрізь в механічний спосіб без зв'язку з існуючими в українських народних масах соціологічними процесами та політичними прагненнями.

5. Претенсії якоїсь групи людей, коаліції груп чи якоїсь партії на виключне право керувати народом без виразного, у вільних виборах висловленого, мандату всіх громадян України, треба вважати не тільки ненормальним, але в остаточному наслідку політично шкідливим.

6. Претенсії окремих політичних середовищ, груп та партій на вплив у політичному житті народу залежить від їхнього значення серед народних мас і їхнього вкладу у визвольну боротьбу та державне будівництво. Не самозванство, а фактична підтримка українськими народними масами, а в самій державі - висловлене у вільних виборах довіря народу, мають рішати про роль поодиноких політичних середовищ і партій в державному житті.

7. Висловом з'ясованого в горі розуміння побудови державного ладу в Україні є постанова Великого Збору УГВР запровадити зразу при державному будівництві виборчу систему в покликванні державної влади. Цей доказ віри в народ і довіря до його державно-політичної зрілості вносить високий моральний етос в українські самостійницькі змагання.

VI. СТРУКТУРАЛЬНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ

1. Повище з'ясовані ідейно-політичні і державно-устроєві виявилися в ОУН під час другої світової війни переходом її з провідницької системи на систему колегіальної відповідальності, колегіального керівництва і колегіального вирішування справ цілим Проводом. Цей крок, це істотна зміна організаційної системи, беручи до уваги, що він додержався під час підпільної боротьби, в якій питання скорої вирішності і виконності має особливе значення.

2. Діяльність ОУН згідно з її програмовими зазначеннями та зобов'язує чини Устром спирається на свободному вияві ініціативи та політичної думки в цілій організації. Тип: на практиці реалізується гасло про свободу людини в розумінні свободи думки, слова і критики, забезпечується всім членам активний вплив на політику організації й уможливується ріст одиниці в боротьбі. Як показала практика боротьби, перепровадженні зміни не тільки не послабили ні в чому внутрішньої сили і дисципліни організації, але ще скріпили ці елементи і у всьому оправдали себе, посилюючи процес наростання типу члена організації, свідомого борця за справу, в якому протиченстві до робота-автомата, що є характеристичним продуктом всіх тоталітарно-диктаторських систем.

3. Зате так звані Закордонні Частини ОУН, - керовані тепер особами, що особисто не переживали процесів і змін, які у воєнних роках заіснували в ОУН тому, що в той час були ув'язнені, або взагалі, ще не були членами організації, і які ті процеси та зміни на ділі не визнавали, відійшли від ідейних і програмових позицій ОУН в Україні.

До того, через брак умовин безпосередньої боротьби ЗЧ ОУН розвинулися в псевдореволюційну і псевдопідпільну організаційну сітку, в якій через недостачу проби в змаганнях, вироджується в організаційних кадрах неоправдані амбіції, ексклюзивізм та фальшиве почуття вищевартости. Це все привело до того, що на еміграції постав очолюваний Ст. Бандерою новотвір, ідейно-програмово і практично-організаційно інший від Організації Українських Націоналістів /ОУН/ в Україні. -

Вересень 1949 р.

/Слідують підписи 43 учасників Конференції, в тому:

1. Членів Президії Мирних Нарад;
2. Всіх членів Головної Ради ОУН, обраних III НВЗ ОУН і висланих з дорученнями закордон;
3. Всіх членів Проводу ОУН, покликаних III НВЗ ОУН і висланих з дорученнями закордон;
4. Всіх членів-учасників III НВЗбору ОУН;
5. Членів ОУН, що перебували в нім. конц.-таборах й знайшлися на еміграції;
6. Інших членів ОУН, що перебувають закордоном. /